

Referat

Møte om: Halvårlig møte mellom Kommunal- og moderniseringsministeren og Sametinget

Saksnr.: 16/4604-7 - 7

Til stede: **Fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet:** statsråd Jan Tore Sanner, statssekretær Anne Karin Olli, avdelingsdirektør Kristin Ryan, utredningsleder Nancy Vibeke Olsen, rådgiver Ida Johanne Warnes Kjeøy. Seniorrådgiver Janne Marie Larsen og prosjektleder Ingrid Thorsen Norland deltok under sak fire og fem.

Fra Sametinget: sametingspresident Vibeke Larsen, rådsmedlem Lars Filip Paulsen, sametingsdirektør Rune Fjellheim, avdelingsdirektør Anne Britt Klemetsen Hætta, fagleder Carl Erik Moksness.

Dato: 11.01.2017

Møteleder: Statsråd Jan Tore Sanner

Referent: Ida Johanne Warnes Kjeøy

Kopi: Sissel Mossing

Halvårlig politisk møte med Sametinget – januar 2017 – Utkast til referat

Sak 1 Godkjenning av sakliste

Statsråden ønsket sametingspresidenten velkommen.

Sametingspresidenten ga en kort presentasjon av det nye sametingsrådet og rådets viktigste prioriteringer.

I tråd med Sametingets tilbakemelding i forkant av møtet ble saken om samerettsutvalget 2 tatt ut av agendaen. Sak 4 og 5 ble drøftet helt i starten av møtet, men er referatført i tråd med oppsatt dagsorden for møtet. Dagsordenen ble med disse justeringene godkjent.

Sak 2. NOU 2016: 18 Hjertespråket

Sametinget presenterte sine hovedprioriteringer for oppfølgingen av NOU 2016: 18 *Hjertespråket – Forslag til lovverk, tiltak og ordninger for samiske språk*. Denne saken er

det sittende sametingsrådets høyest prioriterte sak. Det er viktig for Sametinget at rapporten følges opp både på kort og lang sikt. Sametingsrådet ønsker en språkreform, og at det opprettes tre samiske språkressurssentre som kan arbeide på tvers av kommunegrensene. Sametinget ønsker også å initiere pilotprosjekter innenfor det språkutvalget i sin rapport refererer til som vitaliserings- og bevaringskommunene. Sametinget ønsker å ta en aktiv rolle i høringsprosessen, og har sammen med Nord-Trøndelag fylkeskommune allerede invitert til et høringsseminar om oppfølgingen av språkutvalgets rapport. Sametinget kommer tilbake med en skisse til oppfølging av NOU 2016: 18.

Statsråden var enig i at man må komme i gang med oppfølgingen av NOU 2016: 18, og at det er viktig å skille mellom det som kan gjøres på kort og lang sikt. Statsråden understreket mulighetene som ligger i digitalisering.

Konklusjon:

Statsråden og sametingspresidenten var enige om at det er et felles mål å komme raskt i gang med oppfølging av språkutvalgets rapport. Språkutvalget foreslår omfattende lovendringer og tiltak med store budsjettmessige konsekvenser. Disse forslagene vil nødvendigvis måtte ta noe tid å vurdere. Sametinget kommer tilbake med innspill og forslag til videre prosess.

Sak 3. Nordisk samekonvensjon

Statsråden er fornøyd med at arbeidet med konvensjonen nå går mot slutten og har klare forventninger om å komme i mål. Konvensjonen er viktig for den samiske befolkningen i alle de nordiske landene. Statsråden ønsker at konvensjonen ratifiseres før sommeren 2017. Departementet vil i samråd med Sametinget vurdere behovet for å sende saken på høring.

Sametinget deler statsrådets ønske og mål om å komme i havn med prosessen. Sametinget viste til at saken må behandles i Sametingets plenum, og at det er viktig at det blir gitt god informasjon om konvensjonen til den samiske befolkningen.

Konklusjon:

Statsråden og sametingspresidenten var enige om at det er ønskelig å få ratifisert nordisk samekonvensjon i denne stortingsperioden, og at Norge tar på seg ansvaret for prosessen videre etter at konvensjonsteksten er vedtatt (parafert). Sametinget og Kommunal- og moderniseringsdepartementet har dialog om en tidsplan for videre prosess.

Sak 4. Kommunereformen

Statsråden orienterte om status for kommunereformen. Departementet jobber nå med et forslag til Stortinget om ny kommunestruktur. Forslaget baserer seg på kommunenes egne vedtak og fylkesmennenes tilrådninger. Ingen av kommunene innenfor det samiske språkforvaltningsområdet har vedtatt sammenslåing til nå. Statsråden håper at Tysfjord kommune snart er klar til å konkludere. Departementet vil

legge til rette for at Sametinget kan gi innspill og vurderinger om de sammenslåingene som foreslås, og som berører kommuner i samiske språkforvaltningsområder, eller der samiske interesser er berørt. I etterkant av møtet vil departementet oversende deler av kapitler i proposisjonen som oppsummerer kommunenes vedtak i de fire fylkene i samisk samiskforvaltningsområde, og hva fylkesmennene tilrår.

Sametinget viste til at kommunereformen er en sak som må ses i sammenheng med oppfølgingen av samisk språkutvalgs NOU 2016: 18. Videre understreket Sametinget at de et mest opptatt av eventuelle kommunesammenslåingssaker som omhandler kommunene innenfor det samiske språkforvaltningsområdet. Ifølge Sametinget vil en deling av Tysfjord være fordelaktig for den samiske befolkningen. Fra samisk side ser man også en sammenslåing mellom Evenes, Skånland og Tjelsund som fordelaktig for bevaringen av samisk språk. Sametinget har samtidig merket seg at Evenes har fattet vedtak om at de ønsker å stå alene.

Sametinget poengterte at Nesseby er en liten, men veldrevet samisk kommune, og at Nesseby ikke ønsker sammenslåing med Tana.

Konklusjon:

Statsråden orienterte om prosessen fremover i kommunereformen. Sametingspresidenten ser fram til videre dialog om saken.

Sak 5. Regionreformen

Statsråden viste til at flertallet på Stortinget støttet regjeringens forslag til regionreform som ble lagt fram i Meld. St. 22 (2015–2016), og ba om at det legges fram «et samlet og balansert forslag» på om lag ti nye regioner. Statsråden er positiv til å diskutere saken med Sametinget på mange arenaer, og trakk fram det nyopprettede nordområdeforumet som en av flere muligheter.

Sametinget er opptatt av at regionreformen ikke svekker samisk innflytelse. For Sametingets del hadde det i utgangspunktet vært lettere å forholde seg til én region, men sametingspresidenten ser samtidig utfordringene i at det er store kulturelle og fysiske avstander i og mellom de nordligste fylkene.

Konklusjon:

Statsråden orienterte om at regjeringen vil legge fram proposisjon med forslag til ny struktur for regionalt folkevalgt nivå våren 2017, der også mellomnivåets oppgaver og ansvar omtales. Dette som oppfølging av Meld. St. 22 (2015-2016). Statsråden og sametingspresidenten var enige om at det legges opp til en administrativ prosess mellom departementet og Sametinget i saken.

Sak 6. Budsjetteringsordning for Sametinget

Sametinget viste til at de ikke vil kunne stille seg bak det utkastet til rapport som Sametinget fikk tilsendt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet høsten 2016. Sametinget vil utarbeide et eget posisjonsnotat om saken. Notatet vil bli oversendt departementet i slutten av januar 2017. Sametinget ønsker seg friere tøyler enn det rapporten legger opp til. Sametinget er også uenig i prinsippene for rapporteringer som beskrives og foreslås i rapporten. Etter Sametingets syn kan det virke som om departementet med disse forslagene anser Sametinget som et underliggende organ, og ikke som et folkevalgt organ.

Statsråden viste til at dette også er en sak som Stortinget er opptatt av, og at det i budsjettforliket mellom regjeringen, Kristelig folkeparti og Venstre var enighet om at regjeringen skulle komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2017 med en vurdering av eventuell endret budsjetteringsmodell for Sametinget. Statsråden er opptatt av at de ulike ministrene føler eierskap til de samiske sakene. En ny budsjetteringsordning bør derfor ikke svekker fagdepartementenes sektoransvar.

Sametinget er åpen for å vurdere alternative budsjetteringsmodeller. Videre er Sametinget enig i at fagdepartementene også må ta et ansvar for de økonomiske virkemidlene, men viser samtidig til at heller ikke dagens budsjetteringsordning følger sektoransvarsprinsippet. Sametinget har for eksempel opplevd å bli pålagt oppgaver fra fagdepartementene uten at fagdepartementene har sørget for finansieringen av disse oppgavene. I slike tilfeller har Sametinget blitt henvist til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Konklusjon:

Statsråden og sametingspresidenten er enige om å fortsette dialogen om en ev. ny budsjetteringsordning. Sametinget oversender et prosessnotat om saken i slutten av januar 2017. KMD oversender endelig rapport til Sametinget i slutten av januar 2017. Det avholdes konsultasjoner i februar–april. Saken omtales i revidert nasjonalbudsjett 2017. Sametinget behandler saken i plenum mai–juni 2017. Dersom Sametinget og departementet blir enige om å endre budsjetteringsordningen for Sametinget, vil dette kunne realiseres i statsbudsjettet 2018.

Sak 7. Alternativ finansiering av samiske kulturbygg

Sametinget orienterte om sitt ansvar for samiske kulturinstitusjoner og uttrykte bekymring for manglende framdrift for realiseringen av en rekke kulturbygg. Sametinget ønsker nå i samråd med Kulturdepartementet å se på mulighetene for alternative finansieringsordninger for samiske kulturbygg. Sametinget ønsker primært en løsning der Sametinget overføres ansvaret for husleiefinansieringen av de samiske kulturbyggene. Sametinget gis da både ansvar for prioriteringen av byggeprosjektene og for driften av de ferdigstilte byggene. Etter Sametingets syn vil en slik finansieringsmodell kunne bidra til forenkling og være kostnadseffektivt. Modellen forutsetter at Sametingets budsjetttramme økes.

Statsråden understreket at store byggesaker også i fremtiden vil måtte forankres i Stortinget, og at mindre kurantprosjekter skal behandles i regjeringen. Statsråden var samtidig åpen for å se på alternative løsninger som kan bidra til forenkling.

Konklusjon:

Statsråden tok Sametingets synspunkter til orientering.

Sak 8. Ceavccageadgi/Mortensnes (Várjjat Siida som verdensarvsted)

Sametinget ønsket å vite hvorfor saken har trukket ut i tid, og hva som er regjeringens holdning.

Statsråden viste til at forslaget ligger til behandling hos Riksantikvaren, og at det krever en internasjonal fagvurdering. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har dialog med Klima- og miljødepartementet om saken.

Konklusjon:

Statsråden tok Sametingets redegjørelse til orientering.

Sak 9. Tråante 2017

Sametinget orienterte kort om Tråante 2017 og understreket at regjeringen er godt representert.

Konklusjon:

Statsråden tok Sametingets redegjørelse til orientering.

Eventuelt

Sametingspresidenten inviterte statsråden til åpning av østsamisk museum 16. juni 2017.